

בלדה לחוזרי קיבוץ

אחרי שמיעטו במשך שנים לקלוט חברים חדשים, מתדפקים על שערי הקיבוצים בני משק רבים שעשו סיבוב בחוץ והחליטו לשוב הביתה. "פעם אמרו שמי שלא הצליח חזר, היום חוזרים מתוך מודעות", מסבירה אחת מהם

נעה שפיגל

שנהגה להקפידה אנוך סבור שהנהירה בחזרה נובעת מ"צורת החיים האידיאלית, או הקריר בה לזה" בקיבוצים, "הרכה בג' להמתנה. הוא פשוט לא עומד בקצב: בארו שבעות עזו נקל" טו בשנה וחצי האחרונות כ-35 משפחות, 30 מהן של בני משק, ועוד כ-20 מחכות בתור ברשימת המתנה של גת שליך קרית גת יש יותר מ-200 משפחות, ואנוך מעריך שחלקן כבר ויתרו. זו ההתפתחות האחרונה בשך רת התמורות שעברו על הקי' בוצים מאז המשבר הכלכלי של שנות ה-80. אם לפני כעשור עוד נבנו בהם הרחבות קהילתיות, בשנים האחרונות רובם מקבלים תושבים חדשים אך ורק כחכ' רים שווי וכויות וחובות. בין הני' קלטים יש גם בני קיבוץ רבים, שחוזרים הביתה אחרי סיבוב (או יומת) בחוץ. הביקוש הולך וגר' ובקיבוצים רבים אין מקום, פיות, לקלוט את כל המבקשים להצטרף. בניגוד למצופה, הבעיה הואת צפה ועולה לא רק בקיבוץ צים העשירי הקרובים למרכז הארץ, אלא גם בקיבוצים קטנים בפריפריה.

מוכיל' התנועה הקיבוצית, ניר מאיר, אומר שבכל שנה בע' רב שבועות נספרים "ניכורי פרי בטן", התינוקות החדשים שנו' לרו בקיבוצים. השנה הגיע המ' ספר ליותר מ-3,000 — "מחזור כפול ממה שיש בתינוכים". את המגמה הנוכחית הסביר בשחה עם "הארץ" בכמה תהליכים. אחד מהם הוא תום עידן ההרחבות, השכונות החדשות שהוקמו בקי' בוצים בתחילת שנות האלפיים ושתושביהן לא היו ממש חלק מהקהילה. במקביל, הקיבוצים יצאו מהמשבר הכלכלי, התחמ' דשותם "הפכה את צורת החיים להרבה יותר אטרקטיבית".

"היינו קולטים הרבה יותר אם לא היו מפריעים לנו", אומר מאיר, ומסביר שהשגת איש' רי הבנייה כרוכה בהתמודדות לא פשוטה עם הירויות. מצוקת הדיור הגיעה גם לקיבוצים. במע' גן מיכאל, שאין לו לאן להתרחב, החליטו באחרונה לבנות בניין בן שן קומות. מאיר אומר שהפת' רון הוה לא אידיאל, אבל עדיף על האפשרות השנייה — הפסקת הקליטה. להערכתו, קיבוצים נו' ספים במרכז ייאלצו בקרוב לנ' קוט צעדים כאלה.

מנהל המחלקה לצמיחה דמר' גרפית בתנועה הקיבוצית, ירון לינדמן, אומר שמגמת החזרה של בני המשק ניכרת בעיקר בפרי' פריה, שם עוד יש מקום לבנות והמחירים נמוכים יותר. אבל גם אם לא כל 270 הקיבוצים בישי' ראל נהנים מביקוש דומה, לי' נדמן מבהיר ש"כולם עוסקים בקליטה. זה הנושא העיקרי בקי' בוצים, אחרי שנים של חוסר יכו' לת חוסר ביקוש". ורד שפירא, בת 31, חזרה לפני כשנתיים לקי' בוץ ארו, שבו גדלה, אחרי חמש שנים בניצנים, הקיבוץ שבו גדל בן וונה אור בניצנים ביקשו בני' הוה להתקבל כחברים, אפש' רות שכלל לא היתה קיימת בא' רו במשך שנים רבות. "כשראינו שבניצנים התהליך נתקע, ואת הפער במחיר לטובת ארו, החל' טנו להוציא את הראש מהחול", היא מסבירה את החלטתה לחזור למחוזות ילדותה.

"אנחנו מאושרים באמת", אומרת שפירא. "זו אחת ההחל' טות הכי טובות שעשיתי בחיים". היא חשבה שהמיקום של ניצנים עדיף, אבל מוסיפה: "אני מרגי' שהעיר שגבתי בשכל, כי ארו יותר מתאים לנו מבחינת האופי. אני מאושרת מזה שהילדה שלי גדלה פה, מהשכנים. מהאווירה". ביני' תיים גם השתלבה בהנהלת הקי' בוץ כמנהלת משאבי אנוש. "יש הרבה דברים שאותו לומד", היא מודה. "מי שלא בפנים לא יודע איך זה מתנהל. לפעמים לוקחים אותנו, בני המשק, כמוכני מא' ליו, איך אחד לא הסביר לנו איך זה עובד. אני מקווה שיהיה קצת יותר שיתוף בתהליכים".

בני משפחת מייכלסון בקיבוץ מזרע, אתמול. מעיין מייכלסון: "כשאתה מחכה שמונה שנים לחזור, אתה מעריך את זה" צילום: רמי שלוש

גדלת, בטבע". שניהם ממלאים חלק פעיל בחיי הקהילה, נטע כיו"ר מועצת החינוך (בהתנ' קליטה. מחוץ לקיבוץ מחכים כעשרה בני קיבוץ ובני זוגם. נטע פרנקל, בת 41, עובה את הקיבוץ ב-1999 לטובת לימודים (למשך שלוש שנים המשיכה לע' בוד בו). רוב הזמן היא חיה עם אף שאת המעבר לקיבוץ מגי' דירה פרנקל "אחד הדברים הח' כמים שעשינו", להחלטה יש גם מחיה ליאור, מהנדס תעשייה וניהול, עובד בחיפה, "שעה ור' בע נסיעה ביום טוב". כשרק עב' רו לקיבוץ, היא עבדה כקצינת מבחן לנוער בצפת, וגם זו היתה נסיעה ארוכה. "יש דברים שמי' קשים — ההגעה מאוחרת מה' עבודה, ההמתנה לבנייה", היא אומרת, "אבל אי אפשר להשי' וות את איכות החיים למה שהיה בעיר. זה כיף לי שהילדים גדלים כמו שאני גדלתי".

ש' הדור הראשון. הדור השלישי הכין שצריך להמשיך להשתנות, ולקח לו הזמן זמן להחליט על אילו ערכים הוא רוצה לשמור". ב-2005 אישרו החברים תקנון מעודכן, מתאים יותר לקיבוץ המתחדש. גלי-שראי מסבירה שכל בן קיבוץ מתקבל אוטומטית לחברות בגיל 18, ועשר שנים אחר כך נדרש לה' חליט אם הוא רוצה להשתייך לקיבוץ או לוותר על וכויותיו, "אם כי אומרים להם שההחל' תמיד פתוחה". ב-2011 החל דגניה א' לקלוט בנים חוזרים ובני משפחותיהם. "הבנו שיש קבוצה הולכת וגדלה של אנשים שיקרים ללבנו, ואמרנו שהם יתקבלו למועמדות לפי התקנון הישן. התקבלו ארבע משפחות ו-12 בני זוג, וזו היתה חגיגה מרגשת של צמיחה". בהמשך התקבלו עוד חמישה בני זוג,

אני יודעת שזה משמח את אמא שלי". מייכלסון אומרת שחויית מל על השבון בקיבוץ שונה מזו שה' כירה בילדותה, ולטוב. "היום אתה יכול להיות בפינה שלך אם זה מה שאתה רוצה, זה מאוד מקובל", היא אומרת. "התרבות פה מעולה, הגוי מדהים. אנחנו מאלה שמשלמים בכסף את מסי הקהילה, אתה באמת מקבל תמו' רה לאגרה".

עובד כאיש אחוקה במפעל הקי' בוצי "מפל" ולומד הנדסת חש' יותר". במבוא המה נבנתה הרח' בה קהילתית של 53 יחידות דיוה, מהן כעשר לבנים חוזרים, ועתה מקומים מק ועוד כמה בני מש' הקמת שכונה חדשה לבנים חוז' רים, בת 28 ידירות. השיווק טרם

אתמול אחר הצהריים טיילה מק עם ננותיה בשבילי הקיבוץ הפים, שמהם ניתן לראות כמ' כט'על את הכנרת כולה. אליהן הצטרף אביה, טז, שדגל לה' ביא לילדות בקבוקי שתייה מה' מרכולית. אמה לורי מוציאה אותן מהגן, ומק אומרת שהקר' בה לחורים היא אחד היתרונות הגדולים בחזרה לקיבוץ: "אין על סבא וסבתא". כמי שגידלה יל' דה בעיר היא מוסיפה שחינוך בקיבוץ מדהים. אחת המטרות של בן בתה היתה פעם המטפ' לת שלה, ו"הילדות גדלות בצור' רה די דומה לזו שבה אני גדלתי".

משפחת מק ממבוא חמה (למעלה) ומשפחת פרנקל מדגניה א', אתמול. נטע פרנקל: "לא חזרנו ממוצקה, להיפך" צילומים: גיל אליהו

ל-3,000 שקל בחודש. החינוך הביתי פורמלי, תנועת נוער חור' גים, 500-1,000 שקל לילה. חש' מל, מים, יבון, תקשורת — כמו בעיר, אין כססה. בניית בית עיר' לה בהתאם לגודל". לאלה יש להוסיף מס קהילה, בין אלה לאלפיים שקל למשפחה, ולע' תים גם דמי קבלה. ריבוי הקיבו' צים מקובלת גם בדיקת היתכנות כלכלית מוקדמת, לצד בדיקת התאמה חברתית.

ליאת מק, בת קיבוץ מבוא חמה בדרום רמת הגולן, ובן וז' גה הראל, בן קיבוץ חניתה, חזרו למבוא חמה ב-2011, אחרי כמה שנים בירושלים. מק אומרת שה' רעיון התחיל להתגלגל כשת"כ ננו את ההריון השני שלה (היום מית כנרת, ובן וונה שינה כיוון,

... החידה ללימודי המשך והשתלמויות ביה"ס לעבודה סוציאלית ע"ש בוב שאפל הפקולטה למדעי החברה ע"ש נרשון גורדון

אוניברסיטת תל אביב

החלה ההרשמה לשנה"ל תשע"ח 2017-2018

מטפלים ומנהלים, קחו את המקצוע רחוק יותר

לימודי פסיכותרפיה

- פסיכותרפיה בגישה פסיכודינמית
- פסיכותרפיה בילדים ובנוער בגישה פסיכואנליטית
- חדש! טכניקות טיפוליות דינמיות לגיל השלישי

המדור לעבודה קבוצתית

- הכשרת מנחי קבוצות
- הנחיית קבוצות לעוסקים בקידום הבריאות
- Men-toring - הכשרה להנחיית מעגלי גברים

הנחה בחניונים | הנחה ברכישת מנוי למועדון הספורט גישה נוחה לתחבורה ציבורית ומרחק הליכה מתחנת רכבת

... לפרטים נוספים: **טל': 03-6409559 | אתר היחידה: www.socialwork.tau.ac.il/swce**
דוא"ל: hadasfe@tauex.tau.ac.il

... לאתר האוניברסיטה: **www.tau.ac.il**